

สื่อมืออาชีพกับจรรยาบรรณ...เรื่องที่สังคมอยากรู้

อธิกิต แสงสุข

จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อ ในมุมมองของผม ที่ชัดเจนเป็นปัญหาอยู่ขณะนี้ น่าจะมี 2 ประเด็น หนึ่งคือเรื่อง สื่อกับผลประโยชน์ สองคือการที่สื่อเลือกข้างแล้วร่วมปิดกั้นสิทธิเสรีภาพ สร้าง Hate Speech ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ประโยชน์ส่วนตน

เป็นเรื่องที่มีมานานแล้ว วงการสื่อเน้นรณรงค์จรรยาบรรณ เรื่องไม่รับผลประโยชน์จากนักการเมือง นักธุรกิจ และไม่ใช้อิทธิทธิความเป็นสื่อเพื่อตัวเอง ซึ่งได้ผลระดับหนึ่ง ประกอบกับระยะหลังคำตอบแทนนักข่าวมีมาตรฐานสูงขึ้น

แต่การให้ผลประโยชน์ก็ยังมั่งมีทั้งทางตรงทางอ้อม ในมูลค่าที่สูงขึ้น และมาเนียนกว่าเดิม เช่น พาไปดูงานต่างประเทศ เป็นเจ้าภาพงานแต่งงาน ตีกอล์ฟด้วยกัน

ปัญหาผลประโยชน์ยังกระจายไปสู่นักข่าวสายอื่น ที่ถูกจับจ้องน้อยกว่านักข่าวการเมือง

นักข่าวเศรษฐกิจในบางกระทรวง ซึ่งมีงบประมาณโฆษณามาก ตั้งบริษัท PR ของตัวเอง หรือหัวหน้าข่าวกลายเป็นผู้หาโฆษณาให้ต้นสังกัด นักข่าวสายภาคธุรกิจเอกชน ยังจับสลากแจกไอโฟนเป็นปกติ

นักอาชญากรรมทำงานกับตำรวจ นานๆ ไปติดนิสัยตำรวจ มีแนวโน้มที่จะทำข่าว “ปรักปรำ” ตามการชี้หน้าของตำรวจ จับผู้ต้องหาได้ก็เขียนข่าว “ไอ้โหด” “เดนทรก” บางส่วนยังหาผลประโยชน์แบบตำรวจ เปิดสถานบริการ คุ้มครองสถานบริหาร หรือไถเงินบ่อนการพนัน

นักข่าวกีฬา นักข่าวบันเทิง มีปัญหาว่าเหมือนอยู่ในมาตรฐานวิชาชีพอีกฉบับ นักข่าวบันเทิงขายข่าวไร้สาระ ปล่อยออกมาจาก PR ค่ายเพลงหรือสถานีโทรทัศน์ สร้างวัฒนธรรมตามกรี๊ดดาราแบบไร้สมอง แต่ถามว่าจรรยาบรรณ นักข่าวบันเทิงควรอยู่ตรงไหน ตอบได้ยาก ในเมื่อตัวข่าวบันเทิงเองก็หาสาระไม่ได้ และไม่ได้ต้องการความจริง

นักข่าวกีฬาพัวพันอยู่กับสมาคมกีฬาและสปอนเซอร์ สมาคมกีฬาเป็นแหล่งซุบซิบของนักการเมือง ผู้มีอิทธิพล ทหาร ตำรวจ ซึ่งเลี้ยงดูปุ่สื่อไม่อัน

อธิกิต แสงสุข/ สื่อมืออาชีพกับจรรยาบรรณ...เรื่องที่สังคมอยากรู้

บทความนำเสนอในการสัมมนา หัวข้อ "สื่อมืออาชีพ กับ จรรยาบรรณ.. เรื่องที่สังคมอยากรู้"

จัดโดยกลุ่มมีเดีย อินไซด์ เอ้าท์ วันศุกร์ที่ 19 เมษายน 2556 ณ ห้อง Ballroom B ชั้น 7

โรงแรมเดอะ เวสทิน แกรนด์ สุขุมวิท กรุงเทพฯ

พูดอย่างนี้นักข่าวสายอื่นๆ คงไม่พอใจ แต่เป็นความจริงที่ซ่อนอยู่ในวงการสื่อ ซึ่งคุณจักรกฤษคงพูดไม่ได้ในฐานะประธานสภาการหนังสือพิมพ์ ไม่สามารถพูดสร้างศัตรู เป็นเรื่องลำบากใจเพราะนักข่าวสายต่างๆ ก็มีองค์วิชาชีพของเขาเอง

ประโยชน์ของต้นสังกัด

สื่อเป็นธุรกิจ ที่ตั้งอยู่บนผลประโยชน์ ด้านหนึ่งต้องขายข่าว อีกด้านต้องหาโฆษณา

โฆษณาในปัจจุบันอันตรายกว่าอดีต เพราะสิบกว่าปีมานี้ งบโฆษณาหน่วยงานรัฐพุ่งพรวด กลายเป็นโฆษณาหลักที่สื่อสิ่งพิมพ์หวังพึ่ง หน่วยงานรัฐยังชอบจัดงานอีเวนท์ สื่อหลายค่ายก็ผันไปเปิดบริการรับจัดงานอีเวนท์ ให้กระทรวง ทบวง กรม

ถามว่าสื่อเอาโฆษณาหรืองบจัดอีเวนท์ของหน่วยงานรัฐมาได้อย่างไร ก็ต้องทำตามวิถีราชการไทย คือถ้าไม่จ่ายใต้โต๊ะก็ต้องเล่นเส้นการเมือง ต้องสร้างคอนเนกชันกับนักการเมือง บางแห่งก็ใช้นักข่าวที่สนิทสนมกับนักการเมืองไปหารายได้

อยากให้ดูตัวอย่างนักการเมืองรายหนึ่ง เข้าถึงสื่อทุกสำนัก เอาตัวรอดได้ทุกสถานการณ์ ทุกเลื้อยี่ อาศัยเคยคุม ปตท. ซึ่งมีงบโฆษณาล้นหลาม ซ้ำไปวงการกีฬา นักข่าวกีฬาที่ซุกกยกยอ

โฆษณาปัจจุบันยังอันตรายกว่าในอดีต เมื่อก่อนผงชักฟอกลงโฆษณา ไม่สามารถบังคับให้สื่อเขียนเชียร์ว่าดีกว่ายี่ห้ออื่นหรือเขียนไปคนอ่านก็รู้ทัน แต่โฆษณาปัจจุบัน ทั้งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ บริษัทยักษ์ใหญ่ มาในรูปของการสร้างภาพหรือ CSR แบบผงชักฟอกรักษสิ่งแวดล้อม ลงโฆษณาแล้วเชิญนักข่าวไปดูบ่อบำบัดน้ำเสีย เพื่อกลับมาเขียนสื่อบูเชียร์

บริษัทเหล้าณรงค์เมาไม่ขับ แข่งกับ สสส. กฟผ. โฆษณาชีวิตสดใส ท้องฟ้าแสนสวยที่แม่เกาะ ปตท. ปลูกป่าเพื่อพ่อ ปูนใหญ่ระเบิดภูเขาตู่ตู่ จะหมดประเทศ แต่ตอนนั้นบอกว่า SCG ทำเพื่อสิ่งแวดล้อมมาตลอดศตวรรษ ฯลฯ

โฆษณา CSR เข้ามาแทรกอยู่ในพื้นที่สื่อ เป็นข่าว สื่อบทความ จนบางครั้งผู้อ่านก็แยกไม่ออก เช่น รายงานพิเศษเรื่องสินค้าโอท็อป เอาเข้าจริง อาจเป็นโฆษณากรมพัฒนาชุมชน บทความต่อต้านเหล้าบุหรี เอาเข้าจริงเป็นโฆษณาของ สสส. บทความต่อต้านการทำร้ายผู้หญิงและเด็ก กลายเป็นโฆษณากระทรวงพัฒนาสังคม

ดูง่าย ๆ ต้นเดือนเมษายนนี้ กระทรวงพลังงานณรงค์เรื่องไฟฟ้าขาดแคลน อ้าปากก็เห็นลิ้นไก่ว่าตีปี๊บเพื่อสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหิน สื่อลงข่าว สื่อบทความ เรื่องนี้เพียบ ด้านหนึ่งเรียกร้องให้ประชาชนประหยัดไฟ อีกด้านก็สร้างกระแสให้ไม่คัดค้านถ่านหิน ชัดเจนว่ากระทรวงพลังงานอัดงบโฆษณามหาศาล

ปัญหาที่เกิดกับนักข่าวก็คือ จะประนีประนอมกับโลกแห่งความเป็นจริง ว่าด้วยการหารายได้ของต้นสังกัดอย่างไร โดยรักษาจรรยาบรรณไว้ เพราะนักข่าวทุกคนจะต้องเจอคำขอ ขอให้เบาหน่อย ขอให้ไปทำสื่อบุเรื่องนี้หน่อย ขอให้ไปสัมภาษณ์คนนั้นหน่อย

อธิกคิด แสงวสุ/ สื่อมืออาชีพกับจรรยาบรรณ...เรื่องที่ตั้งคมอยากรู้

บทความนำเสนอในการสัมมนา หัวข้อ "สื่อมืออาชีพ กับ จรรยาบรรณ.. เรื่องที่ตั้งคมอยากรู้"

จัดโดยกลุ่มมีเดีย อินไซด์ เอ้าท์ วันศุกร์ที่ 19 เมษายน 2556 ณ ห้อง Ballroom B ชั้น 7

โรงแรมเดอะ เวสทิน แกรนด์ สุขุมวิท กรุงเทพฯ

สื่อคนตีปิดกันเสรีภาพ

การละเมิดจรรยาบรรณที่ร้ายแรงที่สุดของสื่อ เกิดขึ้นในช่วงวิกฤติ กว่า 7 ปีที่ผ่านมา ซึ่งสื่อเข้าไปมีบทบาทในความขัดแย้งแตกแยก กลายเป็นสื่อเลือกข้าง

อันที่จริงการเลือกข้างไม่ใช่สิ่งผิด ผมไม่ได้เชื่อว่าสื่อจะต้องเป็นกลาง เพราะความเป็นกลางจริงๆ ไม่มี ที่ผ่านมาที่สื่อพูดกันว่าเป็นกลาง มักหมายถึงไม่เข้าข้างพรรคการเมืองใด ในการเลือกตั้ง หรือในการชั่งชั่งคะแนนิยม ซึ่งก็ไม่ถูกนัก เพราะถ้า 2 พรรคการเมืองโจมตีกัน สื่อมีหน้าที่ต้องพิสูจน์ว่าใครพูดจริงพูดเท็จ ไม่ใช่ปล่อยให้ทั้งสองฝ่ายพูดกันไปกันมา อย่างที่เรียกว่าข่าวปึงปอง

สื่อไม่จำเป็นจะต้องเป็นกลาง เพราะสื่อทำหน้าที่เป็นเครื่องมือของประชาชน ของระบอบประชาธิปไตย ในการตรวจสอบผู้มีอำนาจ พูดอีกอย่างคือสื่อต้องเลือกข้างประชาชน เลือกข้างประชาธิปไตย ทำหน้าที่ปกป้องเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของเสียงข้างน้อย หรือของคนที่ไม่ใช่อำนาจ

ถามว่าก่อนวิกฤติครั้งนี้ สื่อทำหน้าที่อย่างมีจรรยาบรรณหรือไม่ หลักๆ แล้วใช่ แต่ค่อนข้างมักง่าย สื่อจำนวนมากถือหลักง่าย ๆ ว่าต้องตรวจสอบรัฐบาล ใครเป็นรัฐบาลตำหนัไว้ก่อน ถ้าฝ่ายค้านตำรัฐบาลเราเอามาเป็นประเด็น จริงเท็จ รัฐบาลมีหน้าที่ตอบ มันตอบไม่ได้เรื่องของมัน

ที่ผ่านมา สื่อไม่ค่อยให้ความรู้ ข้อมูล ความจริง แก่ประชาชน แต่ใช้การกระพืออารมณ์สังคม จนเป็นกระแส แล้วก็เล่นข่าวตามๆ กัน ถล่มรัฐบาลหลายชุดล้มไป เช่นเรื่องสัญญาชาติเดี่ยวบรรหาร ศิลปอาชา หรือกรณี สปก.4-01 ที่กลุ่ม 16 จับกระຈงในป่าด้วยมือเปล่า

แน่นอน รัฐบาลนั้นๆ เป็นที่เอือมระอาของประชาชน หมดเครดิต ในอารมณ์สังคมนั้นมีเหตุผล แต่สื่อไม่ได้แยกแยะ ไม่ได้ยกกระตบอารมณ์ขึ้นเป็นเหตุผล เพียงเอามาสร้างกระแสใส่รัฐบาล

เมื่อพรรคไทยรักไทยขึ้นครองอำนาจ 4 ปีแรก สื่อตามไม่ทัน เพราะทักษิณเก่งการตลาด สร้างกระแสหน้าสื่อได้เสมอ แต่สมัยที่ 2 รัฐบาลเหลืองอำนาจ ประมาท หลงตัวเอง สั่งสมความไม่พอใจจำนวนมาก เมื่อเกิดกระแสต้าน ก็เกิดอย่างกว้างขวาง รวดเร็ว และรุนแรง

การที่สื่อกระแสหลักเลือกข้างไล่ทักษิณเมื่อต้นปี 49 ไม่ใช่สิ่งผิด เพราะทักษิณใช้อำนาจไม่ชอบธรรม แต่ที่ผิดคือเมื่อเกิดรัฐประหารแล้วสื่อสนับสนุนรัฐประหาร ว่าเป็นทางเดียวที่จะยับยั้งทุนสามานย์ได้ ไม่เช่นนั้นจะนำประเทศไปสู่หายนะ โดยก่อนหน้านั้นสื่อก็สนับสนุนการขอยกพระราชทาน ตามมาตรา 7 หลังจากนั้นก็สนับสนุนการยุบพรรคไทยรักไทยโดยใช้กฎหมายย้อนหลัง ตัดสิทธิ 111 กรรมการบริหารพรรค สนับสนุนรัฐธรรมนูญ 2550 ทั้งที่รู้ว่าผิดเพี้ยนจากหลักการประชาธิปไตยที่เคยต่อสู้กันมา

เมื่อพรรคพลังประชาชนชนะเลือกตั้ง สื่อที่เกลียดชัง “ระบอบทักษิณ” ก็ยิ่งเตลิดเปิดเปิง ทำทุกอย่างเพื่อเอาชนะประสานกับการเคลื่อนไหวของพันธมิตร ช่วยสร้างความชอบธรรมให้มือบ ข้ามเส้นจากการเคลื่อนไหวอย่างสันติ ไปสู่การยึดทำเนียบ ยึดสนามบิน ร่วมปลุกกระแสคลั่งชาติ กรณีปราสาทพระวิหาร ปกป้องคำวินิจฉัยสุกเอาเผากินของศาล

อีกกิต แสงวสุฯ/ สื่อมืออาชีพกับจรรยาบรรณ...เรื่องที่ตั้งคมอยากูรู้

บทความนำเสนอในการสัมมนา หัวข้อ “สื่อมืออาชีพ กับ จรรยาบรรณ.. เรื่องที่ตั้งคมอยากูรู้”

จัดโดยกลุ่มมีเดีย อินไซด์ เอ้าท์ วันศุกร์ที่ 19 เมษายน 2556 ณ ห้อง Ballroom B ชั้น 7

โรงแรมเดอะ เวสทิน แกรนด์ สุขุมวิท กรุงเทพฯ

รัฐธรรมนูญ คดีสมัคร สุนทรเวช ทำกับข้าว และยุบพรรคพลังประชาชน จากนั้นก็ช่วยกันอุ้มรัฐบาลประชาธิปัตย์ให้ภาพด้านเดียวกับการเคลื่อนไหวต่อต้านของมวลชนเลือดแดงทั้งปี 2552 และ 2553 สร้างความชอบธรรมในการปราบปรามซึ่งมีคนตายร่วม 100 คน แล้วก็ประณามว่าเลือดแดงเผาบ้านเผาเมือง

ขอย้ำว่าสื่อเลือกข้างได้ เพราะผมก็เลือกข้าง อันที่จริงตอนแรกผมไม่ได้เลือกข้าง ผมวิพากษ์วิจารณ์ทั้งสองข้าง แต่ก็ถูกผลักให้เลือกข้างในที่สุด เพราะวิถีคิดของพันธมิตรและสื่อที่เกลียดชังระบอบทักษิณคือ ใครเห็นต่างเป็นศัตรู ใครให้เหตุผลที่เป็นประโยชน์กับระบอบทักษิณ คนนั้นคือพวกทักษิณ แม้แต่บอกว่าต้องยอมรับเสียงข้างมากในการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย ก็กลายเป็นเข้าข้างคนเลว

เรื่องเศร้าคือ สื่อที่เลือกข้างรัฐประหารตุลาการภิวัตน์ ส่วนใหญ่ไม่ได้เลือกเพราะผลประโยชน์ แม้อาจมีบางคน บางค่าย มีผลประโยชน์กับรัฐประหารและรัฐบาลประชาธิปัตย์ แต่ส่วนใหญ่เป็นสื่อคุณภาพ ที่เลือกข้างด้วยความคิด ความเชื่อ อุดมการณ์ แล้วก็เชื่อว่าตัวเองเลือกข้างที่ถูกต้อง หรือเชื่อว่าตัวเองคือความถูกต้อง จนละเลยจรรยาบรรณข้อสำคัญที่สุดคือ ปกป้องระบอบประชาธิปไตยและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น

ถ้าลองสรุปเป็นข้อๆ ผมอยากเสนอจรรยาบรรณในการเลือกข้างดังนี้

1. เลือกข้างได้แต่ต้องยึดมั่นเสรีภาพ ประชาธิปไตย

สื่อที่เลือกข้างรัฐประหารตุลาการภิวัตน์ เชื่อว่านักการเมืองที่ชนะการเลือกตั้งแล้ว จะนำประเทศไปสู่หายนะ ประชาชนเสียงข้างมากโง่ ถูกซื้อ ถูกหลอก ฉะนั้นจะต้องมีอำนาจที่เป็นธรรมมาปกครองประเทศ หรือมาแทรกแซงยับยั้งอำนาจการเมือง จะยอมให้เป็นไปตามระบอบประชาธิปไตยปกติไม่ได้ พวกเขาจึงสนับสนุนและช่วยสร้างความชอบธรรมให้อำนาจรัฐประหาร อำนาจศาล และการอ้างสถาบันกษัตริย์มาใช้ทางการเมือง เพื่อกดหัวเสียงข้างมาก ปิดกั้นการวิพากษ์วิจารณ์

อุดมการณ์ของสื่อเหล่านี้คืออุดมการณ์อนุรักษ์นิยม เหมือนพวกนาซี ฟาสซิสต์ คอมมิวนิสต์ หรือรัฐอิสลาม ที่เชื่อว่าเผด็จการโดยผู้นำคุณธรรมดีกว่าประชาธิปไตยนายทุน ต้องสร้างอำนาจนำโดยคนดีกลุ่มหนึ่ง ในอิหร่านคือพวกอิหม่าม พวกเคร่งศาสนา ในไทยคิดจะสร้างอำนาจนำของชนชั้นนำกับคนชั้นกลางชาวกูรู เพื่อปกครองคนจนคนชั้นกลางระดับล่างในชนบท แต่เมื่อมีอุดมการณ์เช่นนี้ ก็ต้องปิดกั้นเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นต่าง ปิดกั้นกระทั่งทัศนคติประชาธิปไตย การพัฒนาคนให้รู้จักคิดอย่างมีเหตุผล มุ่งปลูกฝังให้คนจงรักภักดีต่อระบอบที่เป็นอยู่

ประเด็นนี้จะเห็นได้ว่าสื่อที่เลือกอีกข้าง ชูอุดมการณ์เสรีประชาธิปไตย เสรีภาพในการคิด พูด เขียน นำเสนอการวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง ไม่ได้วิจารณ์เฉพาะศัตรูทางการเมือง อย่าง “อำมาตย์” “แมลงสาบ” แต่ไปถึงทุกสถาบันในสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นกองทัพ ศาล ศาสนา หรือแม้แต่นักการเมืองเอง

2. เลือกข้างได้แต่ต้องมีเหตุผล ยึดหลักการประชาธิปไตย

ข้อนี้อาจจะเป็นนามธรรม เพราะผมเริ่มไม่แน่ใจว่าสื่อเข้าใจหลักการประชาธิปไตยแค่ไหน โง่จริง หรือแกล้งโง่

อธิกคิด แสงวสุ/ สื่อมืออาชีพกับจรรยาบรรณ...เรื่องที่ตั้งคอมมิวนิสต์

บทความนำเสนอในการสัมมนา หัวข้อ “สื่อมืออาชีพ กับ จรรยาบรรณ.. เรื่องที่ตั้งคอมมิวนิสต์”

จัดโดยกลุ่มมีเดีย อินไซด์ เอ้าท์ วันศุกร์ที่ 19 เมษายน 2556 ณ ห้อง Ballroom B ชั้น 7

โรงแรมเดอะ เวสทิน แกรนด์ สุขุมวิท กรุงเทพฯ

แต่ถ้ามองจากที่สื่อกระแสหลักสนับสนุนรัฐธรรมนูญ 2550 ปกป้องรัฐธรรมนูญ 2550 เทียบกับบทบาทสื่อที่ผ่านๆ มาในปี 2535 ก็คือสื่อกลิ่นน้ำลายตัวเอง จากต่อต้านรัฐประหาร การสืบทอดอำนาจ รสช.กลายเป็นสนับสนุน รัฐประหาร และการสืบทอดอำนาจโดยตุลาการภิวัตน์ ซึ่งโยกย้ายมาให้ประชาธิปไตย ผ่านการยุบพรรค

สื่อเคยเรียกร้องอำนาจจากการเลือกตั้ง แต่ตอนนั้นสนับสนุน สว.ลากตั้ง คัดค้านการแก้ไข ม.237 สนับสนุนการยุบ พรรคไทยรักไทยและพลังประชาชน โดยตัดสิทธิกรรมการบริหารพรรค ทั้งที่เป็นการใช้กฎหมายมีผลเป็นโทษย้อนหลัง และเป็นกฎหมายแบบทำผิดคนเดียวประหารชีวิต 7 ชั่วโมง ซึ่งขัดต่อหลักนิติรัฐ แต่สื่อทั้งหลายก็ช่วยกันหาเหตุผล ตะแบงไปข้างๆ คูๆ เหมือนตอนนี้ก็บอกว่าเป็นการแก้รัฐธรรมนูญเพื่อนักการเมือง

3.เลือกข้างได้แต่ต้องพูดความจริง ไม่ให้ร้ายป้ายสี เหยียบย่ำศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และปลุกให้ฆ่าคน

ประเด็นนี้ที่จริงเป็นทั้งสองฝ่าย ในส่วนของสื่อเสื้อแดงที่เป็นกระบอกเสียงให้นักการเมืองโดยตรง ก็มีบางเรื่องที่ทำให้ ความเท็จ หรือไม่ยอมรับความจริง โดยเฉพาะเหตุการณ์ 19 พ.ค.2553 ซึ่งต้องยอมรับว่ามีชายชุดดำจริง แต่นั่นไม่ใช่ เหตุผลเพียงพอที่รัฐบาลอภิสิทธิ์จะใช้กำลังเข้าปราบปรามมวลชน

ถ้าเทียบกันแล้ว สื่อกระแสหลักที่เลือกข้าง อាកอร์หนักกว่า ดูอย่างการจิกหัวเรียก อีเพ็ญ ไข่อู๋ ไข่เต๋น หรือทำภาพตัด ต่อ อ.วรเจตน์เป็นนรเจียก หรือการ์ตูนฝรั่งเนชั่น ที่วาดภาพยิ่งลักษณ์กับโอบามา ซึ่งในสายตามผม เนชั่นเป็น หนังสือพิมพ์ฝรั่งที่น่าจะมีมาตรฐานสูง

ถ้าเทียบกันง่าย ๆ บทบาทสื่อกระแสหลักในเหตุการณ์ 19 พฤษภาคม 2553 กับสื่อเสื้อแดงในเหตุการณ์พันธมิตรยึดหน้า รัฐสภา 7 ตุลาคม 2551 เราจะเห็นได้ชัดเจนว่าใครปลุกให้ฆ่าคน ใครปลุกความเกลียดชังมากกว่ากัน

ที่จริงผมไม่ตั้งใจ ถ้าสื่อจะปลุกความเกลียดชังทักษิณ หรือแกนนำเสื้อแดง ที่รู้ดีว่าบางคนมีผลประโยชน์ แต่สื่อได้ ปลุกความเกลียดชังเข้าใส่นักวิชาการประชาธิปไตย ไม่ว่าใครก็ตามที่เห็นต่างกับตน เห็นต่างกับพันธมิตร เห็นต่างกับ ประชาธิปไตย ทั้งยังปลุกความเกลียดชังเข้าใส่มวลชนเสื้อแดง สร้างภาพมวลชนเป็นคนชั้นต่ำ ถ้อย สฤล ที่จะมาครอง บ้านครองเมือง ทำลายความสงบสุขของคนชั้นกลางชาวกรุง

4.เลือกข้างได้แต่อย่าปลุกคั้งเจ้า คลั่งชาติ

สื่อร่วมกับพันธมิตรและอำมาตย์รัฐประหาร อ้างสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นเครื่องมือล้มรัฐบาลไทยรักไทยมาแต่ต้น ถึงตอนนี้ควรสำรวจสถานการณ์อย่างเป็นจริง ว่าได้พาสถาบันพระมหากษัตริย์มาอยู่ในจุดใด ทำไมจึงเกิดคดี 112 และข้อวิพากษ์วิจารณ์จำนวนมาก ซึ่งยังไม่มีใครสามารถ “ตอบโจทท์” ได้

อธิกกิต แสงวสุ/ สื่อมืออาชีพกับจรรยาบรรณ...เรื่องที่ตั้งคอมมิวนิสต์

บทความนำเสนอในการสัมมนา หัวข้อ "สื่อมืออาชีพ กับ จรรยาบรรณ.. เรื่องที่ตั้งคอมมิวนิสต์"

จัดโดยกลุ่มมีเดีย อินไซด์ เอ้าท์ วันศุกร์ที่ 19 เมษายน 2556 ณ ห้อง Ballroom B ชั้น 7

โรงแรมเดอะ เวสทิน แกรนด์ สุขุมวิท กรุงเทพฯ

ในชีวิตการทำสื่อของผม 20 กว่าปี ผมไม่เคยเห็นสื่อ “คลังเจ้า” มากเท่าตอนนี้ คือสักสิบปีก่อน อย่างเก่งสื่อก็ลงถวาย พระพรวันเฉลิม ลงข่าว ภาพ พระราชกรณียกิจ เขียนบทความสดุดี 1 วันจบ สถาบันก็อยู่ส่วนสถาบัน การเมือง สังคม ก็ว่ากันไป แต่ตอนนี้เปิดหน้าไหนก็อ้างรักในหลวงกันเต็มไปหมด

สื่อกำลังร่วมมือกับเครือข่ายที่อ้างสถาบันมาเป็นเครื่องมือทางการเมือง ที่สำคัญเป็นการอ้างสถาบันมาปิดกั้นเสรีภาพ ขัดขวางประชาธิปไตย แทนที่จะคิดถึงอนาคตของสถาบันกษัตริย์ ภายใต้ระบอบประชาธิปไตย แทนที่จะคิดว่าทำอย่างไรเราจะช่วยกันปฏิรูปบทบาทสถาบันพระมหากษัตริย์ ให้เป็นแบบอังกฤษ ที่สามารถดำรงอยู่อย่างยั่งยืน

ในโอกาสนี้ก็ขอประณามแถลงการณ์ของสมาคมนักข่าววิทยุโทรทัศน์ ในกรณีตอบโจทย์ ซึ่งอ้างว่าไม่ควรแตะต้องเรื่อง สถาบัน เราเป็นสื่อ เราไม่กล้านำเสนอปัญหา แล้วใครจะกล้า สื่อมีหน้าที่ปิดปากให้หมด แล้วพราวดุ๊กในหลวง ถวาย พระพร อย่างนั้นหรือ

เรื่องปลุกคลังชาติก็เห็นได้ชัดเจนน เป็นปัญหาในตอนนี้เป็นปัญหาในตอนนี้ คือปราสาทพระวิหาร ซึ่งบานปลายมาจากการสร้างความเท็จ กรณีแถลงการณ์ร่วม จะเห็นได้ว่าถ้าปลุกคลังชาติ หรือคลังเจ้าได้แล้ว ก็จะสามารถยึดความเท็จ ความลำเอียง การให้ร้ายป้ายสีได้อย่างไม่อั้น

5.เลือกข้างได้แต่ต้องไม่เอาชนะโดยไม่เลือกวิธีการ

สื่อเอาตัวเองเข้าไปอยู่ในการต่อสู้แล้ว และกำลังพยายามทุกวิถีทางเพื่อเอาชนะ ไม่ว่าจะผิบลักษณ์การเหตุผล หรือ จรรยาบรรณใดก็ตาม

ย้อนไปที่คำถามว่าสื่อเข้าใจประชาธิปไตยหรือไม่ ผมคิดว่า ประชาธิปไตยของสื่อคือเอาความคิดตัวเองเป็นใหญ่ สื่อยึดมั่นในเสรีภาพ แต่เฉพาะเสรีภาพของสื่อ สังคมไทยช่วงที่ผ่านมาสื่อมีอำนาจมาก มีอำนาจขึ้น มีความเป็นตะเกียง ไม่ใช่แค่กระจก แต่สื่อกำลังจะสูญเสียอำนาจนั้นไป เพราะสังคมเติบโตขึ้น เราไม่ได้อยู่ในยุคอดีต ที่สื่อมาจากปัญญาชน ผู้นำทางความคิดของสังคม อย่างกุหลาบ สายประดิษฐ์, อิศรา อมันตกุล, อุทธรณ์ พลกุล ทุกวันนี้เรามีผู้รู้มากมาย นอกวงการสื่อ ที่แค่โพสต์เฟซบุ๊คก็สามารถสื่อสารโดยตรง ให้สังคมเข้าใจความจริงและเหตุผล

ลึกๆ แล้วสื่อกำลังกลัวจะสูญเสียสถานภาพ ที่เป็นผู้นำสังคม กลัวการลดบทบาทลงไป เป็นแค่กระจก เป็นแค่ผู้รายงานข่าว ไม่มีใครอ่านคอลัมน์ บทวิจารณ์ หรือคำคุยอวดรู้ของสื่ออีก เพราะสังคมรู้ว่าสื่อไม่ได้รู้จริง

¹ อธิกิต แสงสุข: บรรณาธิการรายการ Intelligence และคอมเมนเตเตอร์ของ Voice TV เริ่มงานในวงการหนังสือพิมพ์รายวันตั้งแต่ปี 2532 ในตำแหน่งรีไรเตอร์ที่หนังสือพิมพ์แนวหน้า ปี 2535 ยกทีมลาออกมาอยู่สำนักข่าว INN จากนั้นย้ายไปสยามโพสต์ และไทยโพสต์ เป็นหัวหน้าข่าวหน้า 1 และบรรณาธิการแทบลอยด์วันอาทิตย์ ตบจดหมายในนามปากกา ใบตองแห้ง แปลข่าวบันเทิง และเขียนคอลัมน์ Scene of Nudity อธิกิตลาออกจากไทยโพสต์เดือนตุลาคม 2552 แต่ยังคงทำสัญญาจ้างปีต่อปี แปลข่าวบันเทิงต่อและสิ้นสุดสัญญากับไทยโพสต์เมื่อตุลาคม 2554

อธิกิตเข้ามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ปี 2517 ทำกิจกรรมชุมนุมวรรณศิลป์ ธรรมศาสตร์ ร่วมเคลื่อนไหวกับขบวนการนักศึกษา หลังเหตุการณ์ 6 ตุลา 2519 เขาเดินทางเข้าป่าไปร่วมต่อสู้กับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ที่ อ.เชิง จ.เชียงราย (ภูชี้ฟ้าในปัจจุบัน)

อธิกิต แสงสุข/ สื่อมืออาชีพกับจรรยาบรรณ...เรื่องที่สังคมอยากรู้
บทความนำเสนอในการสัมมนา หัวข้อ "สื่อมืออาชีพ กับ จรรยาบรรณ.. เรื่องที่สังคมอยากรู้"
จัดโดยกลุ่มมีเดีย อินไซด์ เอ้าท์ วันศุกร์ที่ 19 เมษายน 2556 ณ ห้อง Ballroom B ชั้น 7
โรงแรมเดอะ เวสทิน แกรนด์ สุขุมวิท กรุงเทพฯ